

Lemonova přednáška a čestné členství

Prof. MUDr. Antonín Pařízek, CSc.

Svému rozhodnutí stát se po absolvování Fakulty všeobecného lékařství (dnes 1. lékařská fakulta) Univerzity Karlovy chirurgem v Praze nebo jejím okolí jsem nemohl dostát. Byl nedostatek volných míst. Nepomohl ani „červený diplom“. Byl mi nabídnut „waiting list“ a na přechodnou dobu mě osud zavál do oboru anesteziologie a resuscitace, kde v té době naopak vládla palčivý nedostatek lékařů. Vůbec jsem netušil, že nastupuji na oddělení, které, jak se později ukázalo, vedl legendární propagátor regionální anestezie primář MUDr. Dimitrij Miloschewsky. Při nástupu jsem jako každý elév na jeho oddělení prošel bleskurychlou lustrací. Zastavil mě na chodbě nemocnice a musel jsem odpovídat na tyto 3 otázky. Jsi komunista? „NE“. Kouříš? „NE“. Jakou protekci jsi se sem dostal? „Kdybych měl protekci, tak tady pane primáři, nejsem“. Po třech týdnech jsem pak směl sáhnout na Tuohyho jehlu a pod dohledem zkušených kolegů hledat milimetrový prostor mezi lig. flavum a dura mater. Po měsíci přišla od pana primáře nabídka tykání – „Jsem Míťa“.

Obor anesteziologie a resuscitace mě ale okamžitě nadchnul, strávil jsem v něm nakonec několik let, než nastala duševní dichotomie. Na jedné straně dostát svému rozhodnutí být chirurgem a na druhé straně nová láska, obor anesteziologie, a co víc, pracovat na místě s tradicí v podávání všech regionálních blokády. Až na jednu výjimku. I v případě prim. Miloschewského předcházely neúspěšné pokusy o zavedení regionální analgezie u porodu. Zvítězila umanutost a současně osobní výzva pokusit se přetavit nabyté zkušenosti do chirurgického oboru, kterým bylo porodnictví, kde se uvolnilo místo. Zde jsem viděl potenciál a současně možnost pokračovat v rozvoji neuroaxiálních blokády v naší zemi.

Přestup z oboru do oboru nebyl zcela snadný. Ukázalo se přínosné složit z obou disciplín specializační zkoušky. Od prvních kroků v porodnictví jsem se snažil vnitřně oba obory spojit. Osamoceně, jako jediný v tehdejším Československu, a proto velmi opatrně, jsem začal nabízet a podávat epidurální analgezie u vaginálních porodů, u kterých jsem současně asistoval. Učil jsem se tak dvě věci najednou, základy porodnictví a regionální blokády v tomto jinak velmi konzervativním oboru. Jen pomalu se dařilo prolamovat nedůvěru porodních asistentek a lékařů. Největší oporou v tomto směru byly někdy až extrémní projevy spokojenosti rodiček. Objevila se však nečekaná překážka, na rozdíl od porodních asistentek, nedůvěra a odmítání některými kolegy lékaři. Asi to byla opět umanutost, ale stálo za to se nenechat odradit. Projevy vděku čerstvých matek se šířily. Informace o „bezbolestném porodu“, jak se epidurální analgezie u porodu začalo říkat, se objevily brzy ve sdělovacích prostředcích. Byl jsem zván na přednášky primáři ze všech koutů Čech a Moravy. Vždy mě doprovázely a pomáhaly „moje“ porodní asistentky. Často jsem byl totiž vyzván, abych vedle teorie na

místě představil praktický postup a hlavně výsledek, účinek epidurální analgezie u porodu.

Někdo by řekl mladická nerozváženost nebo přílišné sebevědomí naočkované mým prvním primářem, ale v roce 1992 jsem zorganizoval první nestátní vzdělávací postgraduální program Kurz porodnické analgezie a anestezie, který dodnes funguje. Prošlo jím přes 3 000 zájemců a je od počátku mezioborově určen anesteziologům, porodníkům, pediatrům a porodním asistentkám. V roce 1994 jsem inicioval založení Sekce porodnické analgezie a anestezie, která vznikla původně pod křídly ČGPS ČLS JEP (dnes Sekce analgezie a intenzivní medicíny v porodnictví), již jsem nepřetržitě voleným předsedou. V roce 1996 jsem s kolegy organizoval první kongres na téma „Porodnická analgezie a anestezie“ a v roce 1999 jsme založili multidisciplinární bienále AORA (Academy of Obstetric Regional Analgesia and Anaesthesia). Studie neuroaxiální analgezie u porodu, pozorování regulace peripartálního stresu ze strany matky a plodu/novorozence se nakonec staly hlavním tématem mé dizertační, habilitační práce, a nakonec i jmenovacího řízení.

Bez patosu je na místě konstatování, že budu do konce svého nejen profesního života vděčný za příležitost v minulosti poznat největší české a slovenské autority oboru anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny. Stejně tak jsem poctěn, že se mohu setkávat, a hlavně spolupracovat s výraznými a významnými osobnostmi nastupující generace svého prvního oboru, a tak dále mezioborově rozvíjet péči o matku a dítě v naší zemi. Medicína se čím dále, tím více, atomizuje. Atomizace oboru potkala dokonce i „královnu medicíny“ internu. Pomyslnou štafetu v holistickém pohledu na příjemce naší péče přebírá obor anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny.

Děkuji poněkud křivolaké cestě své profesní dráhy, že jsem se stal článkem této zajímavé a neskutečně inspirativní disciplíny medicíny.